

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СІЛ

МАТЕРІАЛИ

VII науково-технічної конференції

**ОБ'ЄДНАННЯ ТЕОРИЇ ТА ПРАКТИКИ – ЗАЛОГ
ПІДВИЩЕННЯ ПОСТИЙНОЇ ГОТОВНОСТІ
ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ
ДО ВИКОНАННЯ ДІЙ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ**

Харків 2010

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СІЛ

МАТЕРІАЛИ

VII науково-технічної конференції

**ОБ'ЄДНАННЯ ТЕОРИЇ ТА ПРАКТИКИ – ЗАЛОГ
ПІДВИЩЕННЯ ПОСТІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ
ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ
ДО ВИКОНАННЯ ДІЙ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ**

Харків 2010

Об'єднання теорії та практики — залог підвищення постійної готовності оперативно-рятувальних підрозділів до виконання дій за призначенням. Матеріали VII науково-технічної конференції. — Харків: Національний університет цивільного захисту України, 2010. — 230 с.

Розглядаються сучасні досягнення в теорії та практиці щодо підвищення боєздатності оперативно-рятувальних підрозділів. Розглянуто проблемні питання підготовки оперативно-рятувальних підрозділів, ліквідації надзвичайних ситуацій та особливості проведення аварійно-рятувальних робіт у цивільних та промислових будівлях, особливості використання аварійно-рятувальної техніки на сучасному етапі, особливості організації та здійснення радіаційного, хімічного та медико-біологічного захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з аваріями на хімічно та радіаційно небезпечних об'єктах, використанням біологічної зброї терористичними угрупованнями, а також питання поводження з вибухонебезпечними предметами.

Матеріали призначенні для інженерно-технічних робітників підрозділів МНС, викладачів та слухачів навчальних закладів МНС, робітників наукових закладів.

Редакційна колегія:

*C.B. Росоха
П.Ю. Бородич
Г.В. Фесенко
А.Я. Калиновський
В.В. Тригуб
А.Я. Шаршанов*

- Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність та стилістику матеріалів, представлених у збірці.

© Національний університет цивільного захисту України, 2010
© Факультет оперативно-рятувальних сил, 2010

СЕКЦІЯ 3. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	102
Альбошій О.В., Пшик В.М.	
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРозділ в науках ДОСЛІДЖЕННЯХ	102
Барабашин В.В., Молдавчук Н.М., Убайдуллаєв Ю.Н.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ СХЕМИ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПО КОНТРОЛЮ І САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	103
Барбашин В.В., Убайдуллаєв Ю.Н., Деньга В.А.	
КРИТЕРІЙ ВИБОРУ ШКАЛИ ОЦІНОКИ ЗНАНЬ НАВЧАННЯ	105
Безуглов О.Є.	
ПОРЯДОК ПОДГОТОВКИ РУКОВОДИТЕЛЯ ЗАНЯТИЯ К ЗАНЯТИЮ ПО СЛУЖЕБНОЙ ПОГОТОВКЕ	107
Безуглов О.Є., Коленов А.Н.	
ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ К ПРАКТИЧЕСКИМ ЗАНЯТИЯМ ВЫПУСКНИКОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ	109
Вальченко О.І.	
ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ВНЗ МНС УКРАЇНИ	111
Васильєв С.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ ІНЖЕНЕРНА ТА КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА У ВНЗ МНС В СУЧASNІХ УМОВАХ	113
Игнатьев А.М.	
МОДЕЛИРОВАНИЕ ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ В АСПЕКТЕ ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ВОСПРИЯТИЯ	114
Ковалев П.А.	
СПЕЦІАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА ГАЗОДЫМОЗАЩИТНИКОВ	116
Ковалев П.А.	
ТЕПЛОВАЯ ПОДГОТОВКА ГАЗОДЫМОЗАЩИТНИКОВ	117
Колоколов В.О., Кисиленко С.С.	
УДОСКОНАЛЕННЯ ШВИДКІСНО-СИЛОВОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ЛІЖНОГО СПОРТУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МНС УКРАЇНИ	118

них ситуацій. Зб. наук. пр. УЦЗ України. Вип.10. – Харків: УЦЗУ, 2009. – С.3-7.

3. Альбошій О.В. Підхід до оцінювання часу бойового розгортання як функція бойового вишколу особового складу // Проблеми надзвичайних ситуацій. Зб.наук.пр. НУЦЗ України. Вип.10. – Харків: УЦЗУ, 2009. – С.23-28.

4. Волик Г.Б. Особливості протипожежного захисту і гасіння пожеж на підприємствах, установах, організаціях та у житловому секторі. Заходи щодо попередження загибелі людей. // Матеріали 11-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. «Організація управління в надзвичайних ситуаціях». – Київ: ІДУЦЗ УЦЗУ, 2009. - С.60-65.

5. Комяк В.І., Соболь О.М., Коссе А.Г. Особливості загальної математичної моделі визначення раціональної кількості та місць розташування оперативних підрозділів для захисту об'єктів залізниці // Проблеми надзвичайних ситуацій. Зб. наук. пр. УЦЗ України. Вип.10. – Харків: УЦЗУ, 2009. – С.106-111.

УДК 004.4:378.1:614.8

ЕФЕКТИВНІСТЬ СХЕМИ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПО КОНТРОЛЮ І САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

*B.В.Барабашин., канд. техн. наук, доцент, НУЦЗ України,
м. Харків.*

*Н.М.Молдавчук., канд. іст. наук, НУО України, м. Київ.
Ю.Н. Убайдуллаєв., канд. техн. наук, доцент, НУО України, м. Київ.*

Схематичне уявлення навчальної інформації піротехнічних та спеціальних дисциплін вищих навчальних закладів Міністерства Оборони і Міністерства надзвичайних ситуацій базується на дидактичних принципах структурування, наочності та системності. Структурування лекції (теоретичного матеріалу) переслідує мету створити структуру навчальних знань, оптимальної з точки зору економії часу і оптимального опанування.

Для дисциплін та предметів піротехнічного і спеціального циклу схематичне уявлення є така наочність, яка стимулює творчу діяльністю курсантів і слухачів, причому використання їх у вигляді розданого матеріалу сприяє тому, що навчаючі мають можливість вибирати індивідуальний темп і спосіб вирішення навчальних задач. А схеми в свою чергу являються одним із видів раціональної наочності, яка виступає для навчаємого інструментом узагальненого сприйняття абстрактних понять.

Для уявлення навчального матеріалу можна виділити два типи схем:

схеми – програми, об’єднані в систему теоретичні запитання; конспект–схеми, схеми опорних сигналів та ін., які відображають конкретний навчальний зміст програми.

Як відомо, схеми мають спресовану і наочну інформацію, використання їх на лекціях дозволяє охопити запитання які вивчаються в цілому, полегшує встановлення причинно-наслідкових зв’язків між частинами навчального матеріалу. Навчаємо отримують схеми в виді розданого матеріалу, що дозволяє більш ефективно виконувати важкі операції, такі як систематизація матеріалу і його фіксовано порівняно з традиційним конспектом. Можем підчеркнути, що схеми при такому підході взагалі можуть звільнити курсантів і слухачів від конспектування.

При використанні схем можна досягти значної економії часу на викладання навчальних дисциплін піротехнічного спеціального циклу до 18 – 20 %. Ця економія часу дозволяє не тільки розглянути велику кількість цих прикладних задач, використання навчального телебачення, але і збільшити долю завдань пізнавального і ускладненого характеру.

При групових заняттях, самостійній роботі також можливо застосування схем, які сполучають в собі інші прийоми активізації навчання, наприклад проблемних схем і схем з неповною готовністю, які повинні доповнювати навчаючими в процесі роботи. Такі схеми дозволяють розвити вміння аналізу і узагальнення, що в кінцевому підсумку сприятимуть розвитку системного мислення у навчаючих.

Схеми, як засіб для створення електронного навчального посібника дозволяє усунути деякі недоліки традиційних посібників, до яких відносяться канонічна послідовність тексту, статичність навчального посібника відсутність можливості переструктурування навчального матеріалу за бажанням викладача та навчаємої, мала кількість наочної навчальної інформації.

З використанням запропонованої методики більш ефективно можна проводити контроль і самоконтроль знань, причому основна увага відводиться не простому відтворенню засвоєної інформації, а вмінням застосовувати її в різних зв’язках, які необхідні для засвоювання таких як піротехнічна і спеціальна дисципліни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Александрова А.В. Программные средства в учебном процессе ЛСЭ и ЭММ //Материалы XI Международной научно-

технической конференции "Информационная среда ВУЗа". РФ, Иванова. 2009. – С. 282-284.

2. Діленян М.О. Теоретичні знання – як фактор підвищення якості засвоєння фізичних вправ та самооцінки // Тези доповідей 61-ї науково-практичної конференції "Науково-практичні проблеми цивільної оборони в системі МНС". Київ, 2000. – С. 39-40.

3. Старенький В.М. Особливості методики проведення практичних занять по тактико-спеціальній підготовці на військовій кафедрі // Тези доповідей 61-ї науково-практичної конференції "Науково-практичні проблеми цивільної оборони в системі МНС". Київ, 2000. – С. 37-38.

4. Стужина О.В., Акулова М.В. Информационные технологии профессионально-ориентированного обучения в области защиты населения и территории от чрезвычайных ситуаций // Материалы XI Международной научно-технической конференции "Информационная среда ВУЗа". РФ, Иванова, 2009. - С. 255 – 257.

УДК 37.0:351.8:378.6

КРИТЕРІЙ ВИБОРУ ШКАЛИ ОЦІНОК ЗНАНЬ НАВЧАННЯ

В.В. Барбашин, к.т.н., доцент, НУЦЗ України, м. Харків,

Ю.Н. Убайдуллаєв, к.т.н., доцент, НУО України, м. Київ.

В.А. Деньга НУО України, м. Київ,

Двобальна шкала оцінок на відміну від традиційної багатобальної у вищих навчальних закладах Міністерства оборони та Міністерства надзвичайних ситуацій використовується набагато менше, незважаючи на її переваги при деяких формах і методах, контролю знань. Альтернатива вибору „да-ні”, „означає-не означає”, дозволяє при цьому не тільки одрежати максимальний рівень ймовірності достовірної оцінки, але і зробити підхід до поділу на ранги знань більш суворим, особливо при поточному контролі. Слід враховувати при цьому і те, що багатобальна шкала дозволяє погано підготовленому курсанту, слухачу ухопившись за мінімально позитивну оцінку, успішно рухатись до „фінішу”.

Альтернативна оцінка знань може виявитись більш вимогливою, оскільки для отримання заліку вона примушує доопрацьовувати більш слабкі місця в теоретичній і практичній підготовці теми. Нажаль при поточному контролі таку можливість використовують недостатньо.

Всі відомі форми контролю знань навчання можна розподілити по їх значимості на три основні критерії: підсумкова, гранична, поточна.